

[NYHETSREVIJ4/2013](#)

ALLA BARN ÄR BEGÅVADE, MEN PÅ OLIKA SÄTT

Bild: Pekka Tenhonen

Inom skolvärlden har det länge satsats på barn som behöver extra stöd i undervisningen. Vid Haga skola i Vasa har man sedan drygt ett år tillbaka också börjat uppmärksamma begåvade barn och barn som behöver mer än det som generellt erbjuds inom den grundläggande undervisningen. Det kan handla om differentiering i djup, omfattning och tempo.

– Det handlar inte enbart om att ett barn är mer begåvat än ett annat, utan om att olika barn lär sig på olika sätt och att ett barn kan vara extra duktigt på någon speciell bit, säger **Ann-Christine Loo-Örn**, rektor vid Haga skola.

Differentierat stoff

För att få fram vilka barn som kan behöva mer än genomsnittet i undervisningen har man bett klasslärarna plocka ut de elever som kan tänkas ha nytta av att vara med i grupper som behandlar lite bredare innehåll än den ordinarie undervisningen. Urvalet baserar sig dels på klasslärarnas observationer och personkännedom, eftersom vi i Finland inte mäter begåvning med psykometriska test, vilket är fallet i många av de anglosaxiska länderna. Lärare, speciallärare, vårdnadshavare och även eleverna själva har också möjlighet att påverka vem som kommer med i grupperna. Möjlighet till flexibel gruppering finns eftersom grupperna är inte statiska. Barn som passar in i grupperna kan vara sådana som är snabba med sina uppgifter, likaväl som de som är långsammare, eftersom snabbhet inte är ett mått på hur väl barnet förstår och tar till sig undervisningen. Grupperna bildas av elever från olika klasser, och i Haga skola har man valt att fokusera på ämnena modersmål och matematik.

– Vi jobbar delvis med samma material som inom den ordinarie undervisningen, och dessutom tar vi in extra stoff, förklarar speciallärare **Camilla Svens-Liavåg**.

Inom matematiken har det här inneburit att barnen har fått ägna tiden åt knep och knåp, så kallad Klurmatte.

– Göteborgs universitet ger ut en tidskrift för matematikundervisning vid namn *Nämnnaren*. I den finns problemlösningstal och tal från tävlingen Kängurun, som utlyses varje år i Sverige. De här talen brukar vara roliga för eleverna att lösa, säger Svens-Liavåg.

”Hur tänkte du?”

Ett viktigt element i arbetet med barnen är att de tillsammans får diskutera och förklara hur de tänker vid problemlösningen. ”Hur tänkte du?” är en fråga som öppnar upp för eleverna att man kan tänka olika och lösa uppgifter på olika sätt, och det här har fått väldigt bra respons bland eleverna, säger Svens-Liavåg.

– En positiv sak för barnen i de här grupperna är också att de får synlighet och en känsla av samhörighet. Att läraren ser att man är bra på någonting och att det finns andra som också är det är viktigt.

I modersmålsgruppen har man fokuserat på sådant som eleverna själva är intresserade av.

– Vi har utgått från gruppen och låtit dem komma med förslag. Det här utmynnade i både böcker och plakat om ämnen som intresserade eleverna. Lärarens viktigaste uppgift är att vara handledare, ställa frågor och ge respons under processen, förklarar **Loo-Örn**.

Hög tid att prata

Speciallärare Camilla Svens-Liavåg poängterar att det är viktigt att temat med begåvade barn lyfts till diskussion och blir rumsrent.

– Vi hamnar lätt i elitdiskussionsdicket när vi börjar tala om begåvade barn, men faktum är att det är en väldigt viktig fråga att behandla. De elever som har lätt för sig i grundskolan får i värsta fall ingen studieteknik, och när de verkligen måste börja studera, kanske på gymnasie- eller universitetsnivå, blir det svårt för dem. Alla barn har rätten att få de verktyg som behövs för att utveckla en god studieteknik och alla har rätt att utvecklas i skolan.

Maria Johansson

Öppna universitetet erbjuder kursen [Begåvade barn och ungdomar, 5 sp](#), inom ämnet specialpedagogik.

Kontaktperson [Ahlström, Terese](#)